



Przegląd ważniejszych wydarzeń¹ marzec–kwiecień 2016

KRAJ

16–19.03. AMBERIF to akronim Międzynarodowych Targów Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich – wielkiej imprezy, która co roku odbywa się w Gdańsku. Jej 23. już edycja zgromadziła 480 wystawców z 14 krajów oraz kilka tysięcy gości. Punktem kulminacyjnym była Gala Bursztynu i Mody Amber Look Trends & Styles 2016. Niestety, ze względów bezpieczeństwa wydarzenie jest niedostępne dla szerokiej publiczności – to efekt słynnej kradzieży brylantów, która zdarzyła się podczas targów w 2007 r. Można za to podziwiać zdjęcia i katalogi z pięknymi dziełami bursztynników, które są dostępne w internetowych relacjach z imprezy.

21.03. Bardzo ważna z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego kraju konferencja „Gaz dla Polski” odbyła się w warszawskim hotelu Victoria. Są to cykliczne, odbywające się od 2006 r., spotkania poświęcone najważniejszym zagadnieniom rynku gazu w Polsce i Europie Centralnej. W wystąpieniu otwierającym minister Piotr Naimski przedstawił główne założenia strategii rządu w zakresie wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego. Omówił projekty budowy Baltic Pipe oraz reeksportu gazu na Ukrainę i dalej, na południe Europy. W konferencji wzięli udział wysocy rangą urzędnicy Ministerstwa Energii i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, szefowie spółek PGNiG, GazSystem, EuroPolGaz oraz alternatywnych dostawców gazu, przedstawiciele głównych przemysłowych odbiorców błękitnego paliwa oraz partnerzy renomowanych firm doradczych i kancelarii prawnych.

30–31.03. Podczas tegorocznego Forum Pomp Ciepła, które odbyło się w Kielcach, eksperci z Państwowej Służby Geologicznej kierowali do inwestorów krótki komunikat: „Chcesz ogrzać dom energią z gruntu? Skorzystaj z porady geologa!” Niestety, slogan był nieco na wyrost, ponieważ z konkretów nasi geolodzy mogli przedstawić tylko mapę warunków geotermalnych dla rejonu Zgorzelca. Niemniej jednak intencje były szczytne, a zainteresowanie publiczności ogromne. Na stoisku Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego demonstrowano ponadto możliwości oceny wydajności cieplnej instalacji otworowej, opartej na pomiarach sondą TRT. Pracownicy PIG-PIB wzięli również udział w sesji redakcji portalu GlobeEnergia, podczas której Grzegorz Ryżyński wygłosił referat „Gruntowe pompy ciepła – informacja geologiczna i uwarunkowania prawne, stan na rok 2016”.

7.04. Z inicjatywy Polskiego Komitetu Światowej Rady Energetycznej w siedzibie Ministerstwa Energii odbyła się

konferencja „Czyste technologie węglowe w kontekście realizacji celów polityki energetycznej państwa”. Referat wprowadzający wygłosił dr Henryk Majchrzak, przewodniczący organizacji. Szereg szczegółowych rozpraw przedstawili specjaliści z Politechniki Śląskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej, Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla i Głównego Instytutu Górnictwa. Były one poświęcone m.in. spalaniu węgla z jednoczesnym wychwytem CO₂, perspektywom zgazowania węgla i komercjalizacji ostatnich doświadczeń w tym zakresie, niskoemisyjnym paliwom węglowym dla gospodarki komunalnej oraz węglowym ogniwoom paliwowym.

7.04. W warszawskiej siedzibie Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego odbyło się seminarium pt. „Zjawiska towarzyszące zatłaczaniu CO₂ do łupków gazonośnych: wstępne wyniki analiz danych z Pomorza w ramach grantu norweskiego ShaleSeq”. Specjaliści z Wydziału Geologii i Górnictwa Politechniki Śląskiej, Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego oraz PIG-PIB omawiali m.in. czynniki warunkujące pojemność składowania CO₂ oraz sorpcję gazów w łupkach gazonośnych (przedstawiono symulację w skali atomowej), właściwości przepływu i transportu w szczelinach z proppantem oraz rozpuszczanie kalcytu w szczelinach formacji łupkowych. Celem projektu ShaleSeq jest rozwój modeli składowania CO₂ w gazonośnych formacjach łupkowych, połączonego ze stymulacją produkcji gazu. Ze strony polskiej w projekcie biorą udział interdyscyplinarne zespoły z PIG-PIB, Uniwersytetu Warszawskiego i Wrocławskiego oraz Politechniki Śląskiej, zaś ze strony norweskiej – Uniwersytetu w Oslo.

7–8.04. W ramach obchodów 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego na Wydziale Geologii UW odbyło się II Ogólnopolskie Sympozjum Geointerdyscyplinarnych Metod Badawczych. Spotkanie przygotował Wydział Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz Wydział Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. Tematyka sympozjum ogniskowała się wokół badań geofizycznych przypowierzchniowych warstw ośrodka geologicznego, modelowania zjawisk geodynamicznych, procesów geologicznych oraz zachowania się ośrodka gruntowego i skalnego w złożonych warunkach naprężenia. Omawiano również problemy związane z przestrzenną zmiennością parametrów geotechnicznych oraz monitoringiem geodezyjnym obiektów inżynierskich i zjawisk naturalnych.

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; mirosław.rutkowski@pgi.gov.pl.

8.04. Co roku w Kielcach pod nazwą Salon Kamienia (dawniej InterKamień) odbywają duże targi przemysłu kamieniarskiego. Tradycyjnie towarzyszy im konferencja naukowa „Kamień w złożu, architekturze i krajobrazie”, która jest organizowana przez Oddział Świętokrzyski PIG-PIB. Kilkanaście interesujących referatów poświęconych nie tylko technicznemu aspektowi występowania i eksploatacji surowców skalnych, ale również kulturowej roli zabytków kamiennych oraz ochronie stanowisk geologicznych, wygłosili pracownicy PIG-PIB, Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Instytutu Ochrony Przyrody, kopalni Trzuskawica i Geoparku Kielce.

8–9.04. Geoarcheologia jest gałęzią archeologii, która skupia się na próbach rekonstrukcji starożytnego środowiska naturalnego. Rozwija się, korzystając z innych dziedzin, w tym geologii, geomorfologii, sedymentologii, klimatologii i pedologii. Czwarta już międzynarodowa konferencja poświęcona tej interdyscyplinarnej dziedzinie wiedzy odbyła się w warszawskim Instytucie Archeologii UKSW. Tym razem tematem obrad były zmiany klimatu w okresie schyłkowego plejstocenu i holocenu w Afryce

Północno-Wschodniej, zapisane w osadach jeziornych oraz odzwierciedlone w danych geoarcheologicznych.

Tegoroczne spotkanie, podobnie jak poprzednie, było organizowane przez dr. Fabiana Welca z Instytutu Archeologii UKSW i prof. Leszka Marksa z Zakładu Geologii Klimatycznej Instytutu Geologii Podstawowej Wydziału Geologii UW.

11–13.04. „Węgiel brunatny gwarantem bezpieczeństwa energetycznego” to hasło 9. Międzynarodowego Kongresu Górnictwa Węgla Brunatnego, który odbył się w Bełchatowie. Spotkanie zorganizowali przedstawiciele koncernu PGE oraz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa (SITG). Patronat honorowy nad imprezą objął wicepremier, minister rozwoju Mateusz Morawiecki. Uczestniczyło w nim ok. 350 osób z kraju i zagranicy. Zgłoszono 65 referatów, w tym ponad 20 przygotowanych przez prelegentów z zagranicy. Uchwałę kongesową apelującą o stworzenie właściwego klimatu dla górnictwa węgla brunatnego przesłano do przedstawicieli władz państwa, administracji samorządowej oraz najważniejszych ośrodków opiniotwórczych.

ŚWIAT

21–23.03. Kraton północnoatlantycki (The North Atlantic Craton – NAC) rozciąga się od Kanady przez Grenlandię, po Szkocję i Norwegię. Sama jednostka, a zwłaszcza jej mobilne w proterozoiku strefy brzeżne, stanowią ważne źródło surowców metalicznych. Wymiana poglądów na temat ewolucji struktury i próba oszacowania jej potencjału surowcowego to cele konferencji naukowej NAC + 2016, która odbyła się w Edynburgu. Było to drugie spotkanie geologów i przedsiębiorców branży surowcowej poświęcone temu zagadnieniu – pierwsze miało miejsce w 2014 r. Głównym organizatorem przedsięwzięcia było Royal Society of Edinburgh, a prace przygotowawcze wspomagali przedstawiciele brytyjskiej i duńskiej (zajmującej się również statutowo Grenlandią) służby geologicznej, kanadyjskiego Ministerstwa Surowców Naturalnych, Mineralogical Society of Great Britain and Ireland oraz wiodących ośrodków akademickich Wielkiej Brytanii.

22–24.03. Konferencję naukową „Rifts III: Catching the wave” przygotowała sekcja geologii naftowej brytyjskiego The Geological Society. Trzydniowe spotkanie odbyło się w londyńskiej siedzibie towarzystwa. Głównym celem debaty była rewizja paradygmatów dotyczących architektury i formowania się ryftów oraz podobnych rozłamów regionalnych. Jak twierdzą organizatorzy, nowe dane geofizyczne, które w dużej ilości napłynęły w ciągu ostatnich 5 lat, wymagają zmiany podejścia do tych niezwykle ważnych z punktu widzenia surowcowego struktur geologicznych. Wymiana poglądów i wyjaśnienie wielu paradoksów związanych z transmisją ciepła i energii kinetycznej w strefach ryftowych pozwolą na efektywniejsze

prowadzenie poszukiwań naftowych. Duże zainteresowanie koncernów surowcowych potwierdza wagę tematu – wśród sponsorów konferencji można było znaleźć potentatów takich jak BP, Shell czy Statoil. Referaty poświęcone interpretacji geologicznej najnowszych danych geofizycznych wygłosili przedstawiciele renomowanych ośrodków akademickich z Wielkiej Brytanii, Francji i Stanów Zjednoczonych oraz pracownicy wielkich firm naftowych i geologicznych.

3–6.04. W Barcelonie odbyła się kolejna wielka impreza konferencyjno-targowa branży naftowej „AAPG/SEG ICE Barcelona 2016”. Tego typu wielkie mityngi, które łączą konferencje naukowe, warsztaty, szkolenia i ekspozycje, wzbogacone warstwą edukacyjną, a nawet kulturalną, są od 25 lat specjalnością American Association of Petroleum Geologists (AAPG). Od 2014 r. do przedsięwzięcia dołączyła jedna z najważniejszych organizacji w branży naftowej – Society of Exploration Geophysicists. Dało to nowy impuls imprezie AAPG, która mogła odtąd efektywniej odpowiadać na zapotrzebowanie całego sektora prospekcji naftowej, złożonego ze specjalistów różnych dziedzin. Spotkanie w Barcelonie odbywało się w Centre de Convencions Internacional de Barcelona, cechującym się, jak przystało na miasto Gaudiego, niezwykle interesującą, awangardową architekturą. Oprócz ogromnej dawki wiedzy uczestnicy mogli się spodziewać również nawiązania interesujących kontaktów, cennych zwłaszcza dla młodych specjalistów. Na imprezie byli obecni przedstawiciele wszystkich ważniejszych koncernów naftowych, w tym oczywiście pracownicy działów HR, poszukujący utalentowanych naukowców i techników.